

k obci neřídí se právem soukromým, nýbrž právem veřejným, při němž obec nevystupuje jako soukromý vlastník, nýbrž jako vrchnost, to i tehdy, když propůjčuje nemovitost k provozování veřejných produkcí a vybírá za to zvláštní poplatky buď z místa nebo ze zábavních podniků, plynoucí do obecní pokladny. Sem náleží na př. dávky z místa nebo ze zábav pořádaných na otevřených prostranstvích, na př. z kolo-točů, lodiček, houpaček a pod. (srov. k tomu §§ 28 a 37 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. a »Pravidla o vybírání obecní dávky ze zábav« podle vlád. nař. ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n.). Ale pořad práva jest vyloučen také proto, že k veřejným produkcím kočovním provozovaným udělují povolení úřady správní (dekret dvor. kanceláře ze dne 6. ledna 1836, čís. 5 sb. z. pol. a výnos ministerstva vnitra ze dne 9. října 1883, čís. 223), takže odpomoci proti obtěžování sousedstva produkcemi tohoto druhu lze se domáhati zase jen cestou správní, nikoli pořadem práva podle § 364 obč. zák.

Čís. 7743.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. o předchodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním.

Smlouva uzavřená na základě usnesení obecního zastupitelstva, odporujícího nutkavým předpisům §§ 10 a 14 zákona čís. 329/1921 sb. z. a n., jest nicotná. Nesejde na tom, zda druhý smluvník (jeho zástupci) věděl, že ony zásady byly porušeny.

(Rozh. ze dne 2. února 1928, Rv I 701/27.)

Žalobě firmy proti obci U. o zaplacení za stavbu sekundárního vedení a transformační stanice bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y částečně vyhověno.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání nelze upřítí oprávnění, pokud vytýká s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s., že odvolací soud neposoudil věc správně po právní stránce v otázce, zda se mezi stranami platně uskutečnila sporná smlouva, pokud se týče tří smlouvy. Dovolání právem vytýká, že nesprávné posouzení právní v napadeném rozsudku spočívá v tom, že pokládá všechna v této věci učiněná usnesení obecního zastupitelství žalované obce za platná, a správně poukazuje, že tato otázka jest jádrem sporu, poněvadž smluvní závaznost obce předpokládá její pravoplatné usnesení. Podle § 14 finanční novely (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním) musí, jde-li o nový podnik neb o zařízení v rozpočtu neuvedené, k jejichž úhradě bude třeba učiniti zá-půjčku, zciziti kmenové jmění obecní, zvýšiti přirážky obecní k daním

přímým nebo nepřímým nejméně o 20%, nebo zavést novou, nebo zvýšiti nejméně o jednu pětinu dosavadní samostatnou dávku obecní — nehledě k předpokládanému čistému výnosu — povšechný plán a rozpočet býti předložen finanční komisi, by je prozkoumala a o nich vyjádření podala, načež nutno je po dobu 14 dnů před schůzí obecního zastupitelstva vyložiti veřejně k nahlédnutí, což nutno veřejně vyhlásiti způsobem v obci obvyklým. Podá-li v této lhůtě námitky proti návrhu nejméně jedna desetina voličů zapsaných v posledním pravoplatném stálém seznamu voličském, jest usnesení obecního zastupitelstva o tom, zdali a jakým způsobem se má podnik nebo zařízení provésti, ve všech případech předložiti bezprostřednímu úřadu dohlédacímu, by je schválil. § 10 téhož zákona stanoví, že vydání, která nejsou v rozpočtu (§ 8, odst. 2) obsažena, nesmějí býti učiněna, není-li současně pravoplatně zabezpečena jejich úhrada. Návrh na vydání v rozpočtu neobsažené může vycházeti pouze od obecní rady a musí býti finanční komise požádána, by se o něm vyjádřila. Usnesení o takovém vydání bez současného zabezpečení úhrady jest neplatné a nesmí býti provedeno. Za škodu z jeho provedení ručí osobně starosta nebo náměstek, který je provádí, a ti členové obecní rady neb obecního zastupitelstva, kteří hlasovali pro usnesení nebo jeho provedení. Že v tomto případě, kde chystaná elektrisace nesporně byla podnikem, pokud se týče zařízením novým, v rozpočtu neuvedeným, nebylo dbáno závazných předpisů §§ 14 a 10 uvedeného zákona, ač toho vzhledem ke stavu věci bylo nezbytně třeba, bylo pravoplatně vysloveno usnesením okresní správní komise v T. ze dne 19. prosince 1923, intimovaným dne 24. prosince 1923, jímž usnesení obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 10. září 1923 bylo zrušeno jako neplatné. Dlužno připustiti, že podle doslovu úvodní věty nálezu okresní správní komise výslovně bylo zrušeno pouze usnesení obecního zastupitelstva ze dne 10. září 1923. Avšak dovolání jest přisvědčiti, že vyslovená neplatnost zasahuje též usnesení obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 10. října, 21. a 3. listopadu 1923, o něž žalobkyně v první řadě opírá žalobní nárok, nechť se již s dovoatelkou hájí názor, že, když bylo nadřízenou samosprávnou stolicí zrušeno řečené zásadní usnesení, pozbyla tím přirozeně platnosti i usnesení, týkající se podrobností výstavby elektrického vedení, nebo se vyvozuje tato neplatnost z toho, že uvedená další usnesení obecního zastupitelstva jsou stížena tímž důvodem neplatnosti jako ono dřívější usnesení, jež bylo výslovně zrušeno. Neboť, že při pozdějších usneseních bylo dbáno předpisů § 14 (10) finanční novely, nevyšlo na jevo a nebylo ve sporu vůbec ani tvrzeno. V prvním směru dlužno podotknouti, že podle odůvodnění zrušovacího nálezu okresní správní komise ve spojení s obsahem úřední vyhlášky obce U. ze dne 11. října 1923 a s obsahem stížností H. S. bylo zřejmým úmyslem okresní správní komise, vysloviti neplatnost veškerých usnesení ve věci elektrisace dosud učiněných s porušením zmíněných předpisů finanční novely. Je tedy podle těchto závazných předpisů a § 879 obč. zák. neplatné, po případě bylo výrokem příslušného úřadu samosprávného odstraněno jak usnesení

obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 10. října 1923, kterým bylo usneseno zadání stavby sekundárního vedení žalobkyni, tak i usnesení ze dne 21. listopadu 1923, týkající se zadání stavby transformační stanice, a usnesení ze dne 3. listopadu 1923, týkající se poskytnutí odstupného žalobkyni v částce 4.000 Kč. Není-li však platného usnesení, není ani platného projevu vůle a nevzniká platná smlouva, což vyplývá z ustanovení občanského zákona, jenž platí vedle podpůrných předpisů obecního zřízení a ustanovení je doplňujících pro smlouvy obcí a s ní sjednané. Tím pozbývá žalobní nárok, pokud se opírá o sjednané smlouvy, veškerého právního základu a nesejde ani na tom, zda žalobkyně, pokud se týče její zástupci věděli o oněch závadách, ač ovšem ze zjištění nižších soudů a z vlastního přednesu žalobkyně plyne, že tomu tak bylo aspoň, pokud jde o stížnost podanou H. S-em (srov. též plenární usnesení čí. 4321 a rozhodnutí čí. 5971 sb. n. s.). Že se žalobkyně za zjištěného stavu věci z důvodu smlouvy nemůže domáhati zaplacení zažalovaných částek, plyne ostatně i z úvahy, že žalovaná obec, by mohla vyhověti žádání obsaženému v žalobě, musela by se usnésti na výplatě požadovaného peníze, což by bylo usnesením podle § 10 zák. čí. 329/1921 sb. z. a n. neplatným, poněvadž by tu šlo o vydání v rozpočtu neobsažené bez současného zabezpečení úhrady. Pokud konečně žalobkyně opírá žalobní nárok též o právní důvod bezdůvodného obohacení, dovodil v příčině transformační stanice správně již odvolací soud, že o obohacení nelze mluvit, ano nebylo zjištěno, že žalovaná obec transformační stanice převzala nebo že jí nějak používá. V podstatě totéž platí i o sekundárním vedení, za něž soud druhé stolice — jak doličeno neprávem — přiznal žalobkyni odměnu z důvodu smlouvy, takže žalobní nárok ani s tohoto hlediska a to ani z části nelze uznati důvodným.

Čís. 7744.

Nejde o změnu žaloby, nýbrž o pouhou její úpravu, žádána-li náhrada škody jen pro případ, že by soud nevyhověl původní žalobní žádosti o vydání předmětu nájmu.

(Rozh. ze dne 2. února 1928, R II 26/28.)

Soud první stolice připustil změnu žaloby, rekursní soud zamítl žalobcův návrh, by byla připuštěna změna žaloby. Důvody: V žalobě jest potvrzeno, že žalovaný pronajal žalobci na šest roků za ročních 8000 Kč obytný dům se sladovnou v L. a navrženo, by bylo uznáno právem, že jest žalovaný povinen dodržeti smlouvu a vydati předmět nájmu žalobci do užívání; předmět sporu oceněn na 40.000 Kč. Při druhém ústním jednání doplnil žalobce žalobní žádost v ten rozum, že je žalovaný alternativně povinen zaplatiti žalobci pro nesplnění smlouvy 318.000 Kč s úrokem. Žalovaný ohradil se proti této změně. Procesní soud změnu připustil, právě v důvodech svého usne-